

Φύλλα
Εργασίας για
Εγκλίσεις

my - book.gr
Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο	4
Γνωριμία με τις εγκλίσεις	12
Οριστική	15
Υποτακτική	17
Προστακτική	19
Συνολικές δραστηριότητες	21
Παιχνίδια για εγκλίσεις	27

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Εγκλίσεις είναι οι διαφορετικές μορφές που παίρνει το ρήμα, ώστε να δηλωθεί η στάση του ομιλητή, η τροπικότητα. Οι εγκλίσεις αυτές είναι η οριστική, η υποτακτική και η προστακτική και η καθεμία έχει διάφορες σημασίες μέσα στον λόγο. Πολλές φορές, οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις εγκλίσεις των ρημάτων καθώς και τη σημασία τους μέσα στις προτάσεις. Με αφορμή το γεγονός αυτό, δημιουργήθηκε το παρόν διδακτικό υλικό παρέμβασης. Απευθύνεται σε μαθητές 12 ετών με διάσπαση ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας, καθώς αδυνατούν να συγκεντρωθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται ως προς τη γενίκευση γραμματικών κανόνων. Αποτελεί χρήσιμο υλικό γενίκευσης των κανόνων των εγκλίσεων και συμβάλει σε δεξιότητες αυτο-οργάνωσης και αυτοδιόρθωσης οι οποίες είναι σημαντικές σε μαθητές με ΔΕΠ-Υ για την επιτυχή ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων τους.

Λέξεις κλειδιά: εγκλίσεις, γραμματικοί κανόνες, παιχνίδι, διαφοροποιημένη διδασκαλία

Εισαγωγή

Εγκλίσεις

Εγκλίσεις ονομάζονται οι διάφορες μορφές που παίρνει ένα ρήμα για να φανερώσει την ψυχική κατάσταση όποιου μιλάει. Οι εγκλίσεις είναι:

1. Οριστική

Φανερώνει:

- το πραγματικό, το βέβαιο.
- το πιθανό και λέγεται πιθανολογική οριστική,
- ευχή και λέγεται ευχετική οριστική.
- παράκληση

■ Στην οριστική συναντούμε όλους τους χρόνους.

■ Για να σχηματίσουμε την άρνηση, χρησιμοποιούμε το **δεν**.

π.χ.: Θα λύσω το πρόβλημα σήμερα. - Δεν θα λύσω το πρόβλημα σήμερα.

2. Υποτακτική

Φανερώνει:

- το πιθανό, το επιθυμητό.
- προτροπή και λέγεται προτρεπτική υποτακτική
- παραχώρηση και λέγεται παραχαρωτική υποτακτική
- ευχή και λέγεται ευχετική υποτακτική
- το δυνατό και λέγεται δυνητική υποτακτική
- απορία και λέγεται απορηματική υποτακτική
- προσταγή ή απαγόρευση και λέγεται προστακτική ή απαγορευτική υποτακτική

■ Στην υποτακτική συναντούμε τους χρόνους Ενεστώτα, Αόριστο και Παρακείμενο.

■ Για να σχηματίσουμε την άρνηση, χρησιμοποιούμε το μην.

π.χ.: Να έρθω στη γιορτή σου απόψε; - Να μην έρθω στη γιορτή σου απόψε; Ας του το έλεγες! - Ας μην του το έλεγες!

Πίνακας 3. Ερωτηματολόγιο για Μεθοδολογία Διδακτικού Υλικού

Φύλο	Γυναίκα / Άντρας				
Ηλικία					
Διδακτική Εμπειρία					
Γνώσεις για διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας	Μέτριες Πολύ καλές		Καλές Άριστες		
Δουλεύετε με παιδιά που παρουσιάζουν δυσκολίες ως προς τη γενίκευση γραμματικών κανόνων;	Μέτριες Πολύ καλές		Καλές Άριστες		
Ποια μεθοδολογία ακολουθείτε στην παρέμβαση με παιδιά με ΔΕΠ-Υ;					
Σε ποιο βαθμό σας βοήθησε το Διδακτικό Υλικό: Εγκλίσεις;	1	2	3	4	5
Τι χαρακτηριστικά του βρήκατε χρήσιμα;					
Πόσο σας ικανοποίησε η μεθοδολογία του υλικού;	Λίγο		Πολύ	Πάρα πολύ	
Τι θα αλλάζατε;					
Με ποιους τρόπους το αξιοποιήσατε;					
Ποιοι τομείς ενισχύθηκαν περισσότερο;	• Αναγνώριση • Γενίκευση • Εμπέδωση/εξάσκηση • Μνημονικές δεξιότητες • Επικοινωνιακές δεξιότητες • Αυτο-οργάνωση • Αυτοδιόρθωση				
Έχετε να προτείνετε επιπρόσθετες παρατηρήσεις για το συγκεκριμένο υλικό;					
Θα χρησιμοποιούσατε ξανά το συγκεκριμένο υλικό για το μέλλον;	Ναι		Όχι		
Πώς βρήκαν το υλικό τα παιδιά;	Ωραίο	Ενδιαφέρον		Βαρετό	
Τι τους άρεσε περισσότερο;					

Υπόδειγμα

Υποτακτική	Οριστική	Προστακτική
να παίζω	παίζω	παίξε – παίζετε
να ακούω	ακούω	άκου – ακούγετε
να φροντίζω	φροντίζω	φρόντιζε - φροντίζετε

Μοντελοποίηση

Χρησιμοποιώντας το παράδειγμα, προσπάθησε να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα, βάζοντας τα ρήματα που δίνονται σε όλες τις Εγκλίσεις.

Υποτακτική	Οριστική	Προστακτική
	χτίζω	
να μειώνω		
		μεγάλωνε-μεγαλώνετε

ΓΑΒ! ΓΑΒ!

Οι Εγκλίσεις είναι πολύ εύκολες αρκεί να θυμάμαι τι εκφράζει η καθεμιά και κυρίως **ότι δεν έχουν όλοι οι χρόνοι όλες τις εγκλίσεις.**

Οριστική έχουν **όλοι οι χρόνοι**, **Υποτακτική** ο **Ενεστώτας**, ο **Αόριστος** και ο **Παρακείμενος** και τέλος **Προστακτική** μόνο ο **Ενεστώτας** και ο **Αόριστος**.

Συνολικές δραστηριότητες

Κάνοντας εξάσκηση στις εγκλίσεις

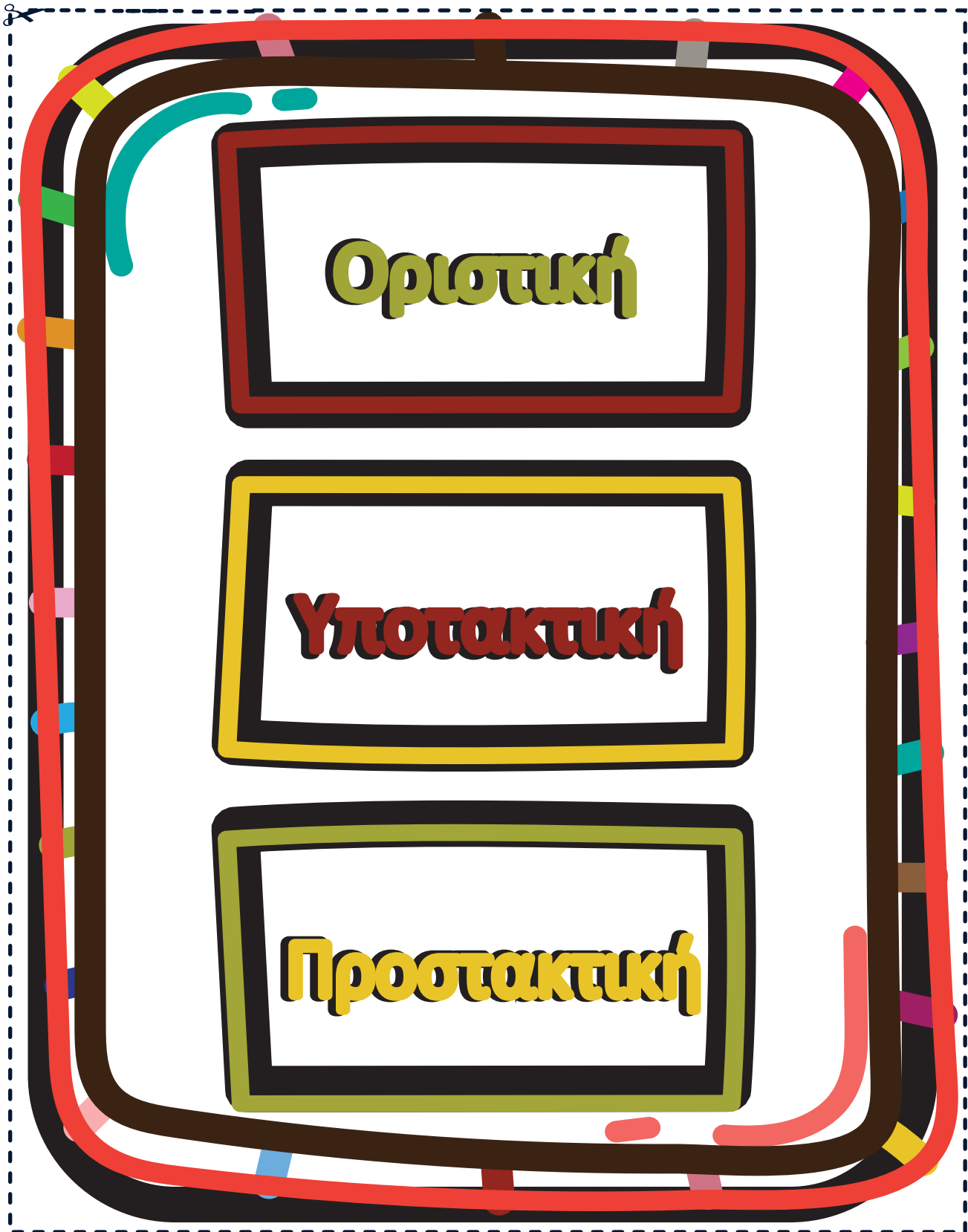
Επισήμανση: Κύκλωσε τα ρήματα που είναι σε **οριστική** με **κόκκινο**, τα ρήματα που είναι σε **υποτακτική** με **κίτρινο** και αυτά που είναι σε **προστακτική** με **πράσινο**.

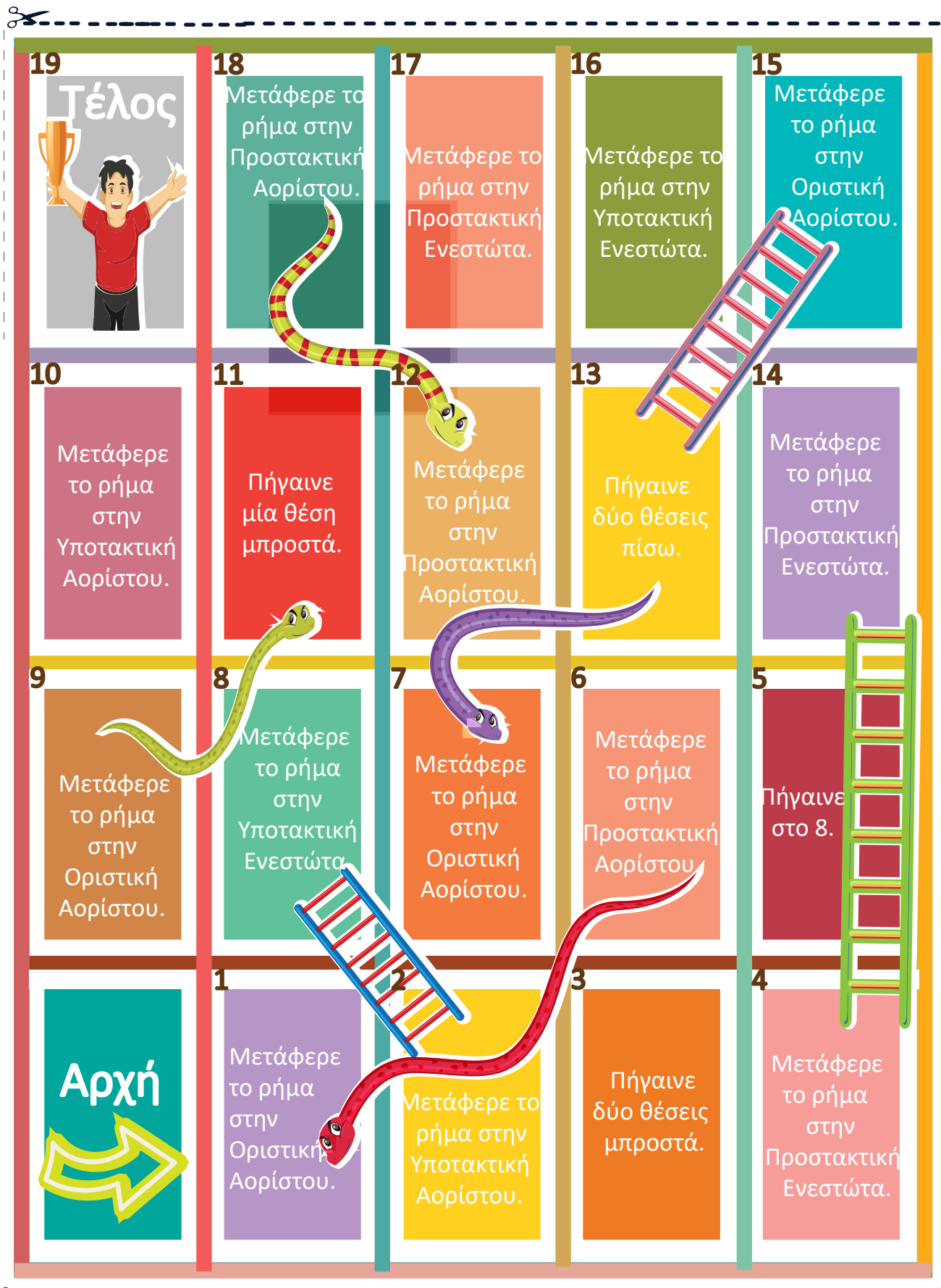
Παιχνίδια για εγκλίσεις

Επισήμανση: Τοποθέτησε με ταχύτητα τις κάρτες στη σωστή θέση του ταμπλό.
Το ταμπλό μπορεί να πλαστικοποιηθεί, όπως και οι κάρτες.

Ταμπλό

Επισήμανση: Κόβεις τις κάρτες και τις γυρνάς ανάποδα. Ρίχνεις το ζάρι, ακολουθείς τις οδηγίες.

Επισήμανση: Κόβεις τις κάρτες, τις κρατάς στο κεφάλι σου και προσπαθεί ο άλλος παίχτης να βρει σε τι έγκλιση είναι το ρήμα. Όποιος βρει τις περισσότερες κάρτες είναι ο νικητής.

Μάντεψε τι είμαι!!

